

Saamelaiset, maanomistus ja maanomistajuus

Kaivoslakityöryhmän kokous 14.4.2021

Sarita Kämäräinen

Teemat

- **Saamelaisten maankäyttöön ja –omistajuuteen liittyvä historia**
 - Saamelaisten kotiseutualueen maanomistukseen liittyvät kysymykset ovat edelleen ratkaisematta ja avoinna
- **Saamelaiskulttuurin heikentämiskielto**
 - PL 17.3 § + KP-sopimuksen 27 artikla
 - Heikentämiskielolla pyritään turvaamaan saamelaisten perustuslaillinen oikeus kulttuurinsa harjoittamiseen ja sen edellytysten kehittämiseen nykyhetkessä ja tulevaisuudessa
 - YK:n ihmisoikeuskomitean mukaan heikentämiskielto tarkoittaa kieltoa aiheuttaa alkuperäiskansakulttuurille huomattavaa haittaa, jota mitataan sitä koskevalla kumulatiivisten vaikutusten arvioinnilla
- **FPIC: alkuperäiskansan vapaa, tietoon perustuva ennakkosuostumus**
 - Alkuperäiskansan kanssa neuvotellaan pyrkimyksenä saada niiltä ennakkosuostumus ennen kuin ryhdytään toimenpiteisiin, joilla voi olla heikentävä vaikutus alkuperäiskansan kulttuurille ja oikeuksille
 - Alkuperäiskansan omalla perustellulla näkemyksellä siitä, aiheuttaako jokin toimenpide huomattavaa haittaa niiden kulttuurille, tulee olla vahva painoarvo viranomaisen lopullisessa päätöksenteossa

Lisätietoa heikentämiskiellosta ja FPIC:stä Leena Heinämäki 2021: Opas saamelaisia koskevien oikeusnormien tulkintaan ja soveltamiseen ympäristöön ja maankäyttöön liittyvässä päätöksenteossa:

https://dokumentit.solinum.fi/samediggi/?f=dokumenttipankki/selvitykset_ja_raportit